

stianus, non erubescat, sed glorificet deū in isto noīe.
 Et q̄s est qui uobis noceat, si boni æmulatores fueritis.
 Sed & si qd̄ parimini, p̄pter iustitiā, beati. Vñ recte saluator cōcludit, dicēs: **Gaudete in illa die & exultate, ecce em̄ merces uestra multa est in cælo.** ¶
 Non em̄ dolendum est in persecutiōibus, sed potius gaudendū, ut quanto hic quisq; p̄pter iustitiā durus affligit, tāto dulcius in cælo remunerabitur. Vñ Iacobus admonet, dicēt: Omne gaudiū existimate fratres, cū in tentationes uarias incideritis, scientes qd̄ p̄batio fidei uestræ multo preciosior est auro, quod p̄ ignem p̄batur. Et alia scriptura: **Vasa figuli, p̄bat forna, & hoīes iustos tentatio tribulatiōis.** Hinc & saluator cum discipulos ad p̄secutionem tolerandā hortaretur, sui exemplū posuit, dicēs: Si me p̄secutisunt, & uos p̄sequentur: si sermonem meum seruauerunt, & uestrum seruabunt. Et itē: **Si de mundo fuissetis: mundus quod suū erat diligeret, quia uero de mūdo non estis, sed ego elegi uos de mūdo, propterea odit uos mundus.** Quapropter studeamus iuxta dñi p̄ceptum uel exemplum, seculi huius cūctas aduersitates equanimiter ferre, scientes quia si electi sumus ab eo, nō ad gaudia mundi, sed (sicut ipse missus est à patre, quem pro humani generis redemptione incarnari constituit) ad passionem mittimur in mūdum. Inter scandala igitur persecutorū tolerantia sit passionum, terrena desideria quæ separant à deo, fugientes, ut cælestia mereamur consequi p̄mia, Amen.

DE CONFESSORIBVS

ribus, Matthæi XXV.

In illo tempore dixit Iesus discipulis suis parabolam hanc: Homo quidam peregre proficiscens, uocauit seruos suos, & tradidit illis bona sua. Et uni dedit quinq; talenta, alij duo, alij uero unum, unicuiq; secundum propriam uirtutem, & profectus est. Et reliqua.

In similitudinibus, quas ad ignorātiā nostram instruendam dñs proposuit, solite considerandum est, quia sic quædam ad nostram proponuntur admonitionem, ut specialiter ad ipsum dei & hominū pertineant mediatorē. Quod in huius lectiōis serie comprobatur, cū dicitur: Homo quidam peregre proficiscēs, uocauit seruos suos, & tradidit illis bona sua. Homo enim iste per similitudinem dominus Iesus Christus accipiendus est, qui cū sit deus añ secula, homo factus ē in fine seculorū. De quo scriptū est: Homo factus est in ea, & ipse fundauit eam altissimus. Iste autem homo peregre profectus est, quando carnem suam quam ex hominibus assumpsit, ascendēdo in cælum eleuauit. Ex eo enim tempore quo primo homini dictum est, Terra es & in terram ibis, proprie locus carnis terra est. Sed iste homo peregre profectus est, quia caro quam assumpsit, nō corruptionem uidit, sed post resurrectionem in cælos ascēdit. Huius hominis serui homines sunt, quos sibi ad seruiendum, seq; laudandum rationabiles condidit. Huic autem homini seruire, summa libertas est: ab eius seruitute recedere, turpissima seruitus est. Huius se seruum gloriabatur Paulus cum di-

cebat: Paulus seruus Christi Iesu. Et iterum: Gratias ago deo meo, cui seruo à pgenitoribus meis. Et Psal mista. Ego seruus tuus & filius ancillæ tuæ. Et iterum. Seruus tuus sum ego. Bona autē huius hominis, spiritalia dona sunt, id ē, uirtutes animæ, quæ de eius bonitate sunt natae, & illius largitate nobis collatae, qualis est charitas, pax, patientia, humilitas, castitas, sobrietas, & his similia. Ergo peregre profecturus, uocatq; seruis tradidit bona sua, quia spiritalibus spiritalia dona concessit. Et quia eadem dona non omnes æqualiter accipiunt, sed secundum dantis distributionem, alius plus, alius minus proficit, recte dicitur: Et uni dedit quinq; talenta, alij duo, alij uero unū, unicuique secundum propriam uirtutem, et profectus est statim. Sicut talentum apud antiq; uarijs modis librabatur, ita dona spiritus sancti diuersa sunt iuxta accipientium merita, non in se, sed in alijs qui ea accipiunt. Nam ab uno domino diuersa dona seruis dantur, iuxta illud quod ait Apostolus: Alij quidem per spiritum datur sermo sapientiæ, alij autem sermo scientiæ secundum eundem spiritum, alteri fides in eodem spiritu, alij gratia sanitarum in uno spiritu, alij operatio uirtutum, alij propheta, alij discretio spirituum, alij genera linguarum, alij interpretatio sermonum. Hæc autem omnia operatur unus atque idem spiritus, diuidens singulis prout uult. In quinque ergo talentis, quinque sensus corporis designantur, per quos exterior homo regitur, uisus uidelicet, auditus, gustus, odoratus & tactus, in duobus autem intellectus & operatio designatur. Et unus talenti nomine intellectus solummodo exprimitur, Plus ergo accipit cui duo, quam cui quinq; talen-

580 **DE CONFESSORIBVS**

ta cōmissa sunt: q̄a sunt nonnulli q̄ per exteriores sensus opa quæ possunt operantur, & tñ in intellectu spiritali minus p̄ficiunt. Sunt uero & aliqui, q̄ extrinsecus magna agunt, & interius maiora intelligūt. Sunt etiã aliqui q̄ unum tm̄ talentū accipiūt, q̄a bona quidem intelligunt, sed operari minime student. De quibus scriptū est: **Sapientes sunt ut faciant mala, bñ autē facere nescierunt.** Quod autem studio in multiplicandis bonis operibus insistere debeamus, manifestatur cum subditur: **Abiit autem qui quinque talenta acceperat, & operatus est in eis, & lucratus est alia quinque. Similiter q̄ duo acceperat, lucratus est alia duo.** Iam superius per quinque talenta, quinque corporis sensus: & per duo, intellectum & operationē diximus designari. Quinque ergo talenta geminare, est per exteriores sensus deuotissime deo seruire, tribuendo esuriēti cibū, sitiēti potum, nudo uestitū, in carcere positū requirendo, infirmū uisitando, mortuum sepeliēdo, aliaq̄ pietatis opera implendo. quasi em̄ talenta multiplicando geminantur, qñ nonnulli tardiores in sensu super consuetudinem boni operis, in intellectu spiritali p̄ficiunt. Duo quoq̄ talenta gemināt, qui bene uiuendo & docendo, ecclesiã dei multiplicare nō negligunt, illud attendentes qd̄ ad **Timotheum** scribit: **Doctrinã quã accepisti à me, cōmenda fidelibus hoibus, q̄ idonei sunt & alios docere.** Taliter accepta talenta seruis spiritalibus geminare suadebat **Apostolus**, cū dicebat: **Habentes donationes secundū gratiã quã data est nobis, differentes: siue p̄phetiã secundū rationē fidei, siue ministerium in ministrando, siue q̄ docet in doctrina, qui exhortat in exhortando, q̄ tribuit in simplicitate, qui præest in sollicitudine, qui mi-**

seretur in hilaritate. Qui autem vnum acceperat, abiens fodit in terram, & abscondit pecuniam domini sui. Quasi enim unum talentum in terra abscondit, qui ingenium, quod a deo accepit, in terrenis actibus occupat, seque totum in mundi amore obligat. Sed ueniet tempus, quando spirituales de acquirendo lucro gaudeant, & mundi amatores pro suis cupiditatibus erubescant, vñ & subditur: Post multum vero temporis uenit dominus seruorum illorum, & posuit rationem cum eis.] Post multum tempus dominus redire dicitur, quia longum spatium est inter domini ascensionem & secundum eius aduerum. Tunc enim ratio cum seruis ponetur, quando districte a nobis exiget dona, quæ misericorditer nobis tribuit: quædo astabimus ante tribunal Christi, ut Apostolus ait, rationem pro his quæ gessimus reddituri. Felix autem qui in illa hora discussionis talis inuentus fuerit, qualis iste memoratur, de quo subditur: Et accedens qui quinque talenta acceperat, obrulicalia quinque talenta, dicens: Domine, quinque talenta tradidisti mihi, ecce alia quinque superlucratus sum.] Ex quinque enim talentis alia quinque lucratur, qui per quinque sensus corporeos, quos supra diximus, bona que potest operatur. Sunt enim nonnulli in ecclesia, qui cum tardiores uideantur ingenio, tamen cum per exterius ministerium fideliter seruiunt, eius munere ad spiritualem intellectum perducuntur, inrantum ut etiam aliquando in ecclesiasticum magisterium eligantur. Qualem autem mercedem sit recepturus, manifestatur cum subditur: Et illi dominus eius: Euge serue bone & fidelis, quia supra pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium domini tui.]

82 DE CONFESSORIBVS

Pauca enim sunt omnia presentis uitae ad comparationem futurorum bonorum, quamuis magna esse uideantur. Qui ergo super pauca fidelis fuit, super multa constituitur: quia is qui terrenam substantiam bene dispensauit, pro rebus transitorijs perpetuam accipiet mercedem, audiens ab ipso iudice: **Venite benedicti patris mei, percipite regnum, quod uobis paratum est a constitutione mundi. Accessit autem et qui duo talenta acceperat, et ait: Dñe, duo talenta tradidisti mihi, ecce alia duo sup lucraui sum.]** Similiter alia duo lucratur talenta, qui a domino duo acceperat, quando is qui intellectum & operationem habet, non solum bene uiuendo, sed etiam bene docendo plurimos ad amorem dei uocat. Notandum autem, quod & is qui de quinque talentis decem, & is qui de duobus quatuor reportauit, aequali uoce collaudantur, cum utriusque a domino dicitur: [**Euge serue bone & fidelis,]** quod est, bene gaude. Et qualiter seruus cum dño gaudeat, declaratur cum subinfertur: [**Quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam.]** Cui recte dicitur: [**Intra in gaudium dñi tui.]** Quia cum tantis & pro tantis mercedem accipiet, quātos bene uiuendo, bene docendo lucratus est. In quibus uerbis intelligimus, quia illi maiorem mercedem sunt a domino in aeterna uita recepturi, qui bene uiuendo (ut diximus) & bene docendo, ad aliorum eruditionem uel doctrinam spiritualiter inuigilāt. Quod alibi dominus aperrius declarat, cum dicentibus apostolis, Domine, ad nos dicis hanc parabolam, an & ad omnes? respondit: **Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus suus super familiam tuam, ut det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus,**

quem cum uenerit dñs eius, inuenerit sic facientem. Amen dico uobis, qm̄ sup̄ omnia bona sua cōstituet eum. Qui em̄ super om̄ia bona cōstituitur, duplicem mercedē accipiet, non solum q̄a sancte uixit, sed etiam quia digne docuit. Vnde Daniel cum de resurrectione mortuorum loqueretur, ut ostenderet magistros spirituales sup̄ om̄ia bona cōstituēdos, ait: Qui aut̄ docti fuerint, fulgebunt q̄si splendor firmamēti, & qui ad iustitiam erudiunt multos, quasi stellæ in p̄petuas æternitates. Quam desiderabilem uocem & ineffabile gaudium audire desiderans beatissimus pater noster, cuius hodie festiuitatem celebramus, talē tibi sibi creditum bene docendo & bene uiuēdo studuit erogare, ut geminatū illud dño reportaret, non t̄m monendo pios, sed etiam comprimendo reprobos. Et ideo quia iuxta scripturæ uocē, gaudium patris est filius sapiēs, r̄ta huius exerescunt merita gaudiorum, quāta in crementa proficiunt spiritualiū filiorum. Vñ necesse est ut unusquisq; nostrum fratres charissimi, huius beatissimi patris nostri uestigia sequentes, talētum quod à deo accepimus, nō in terra abscondamus, sed cum magno desiderio erogare studeamus, ut geminatum domino referamus. Et quia alius artē legēdi, alius cantādi, alius prædicādi, alius pingendi, alius eā q̄ ad ornamentum ecclesiæ prinēt, fabricandi talentū accepit, alius hoc qd̄ didicit studeat erogare. Nec solum in ecclesiasticis ministerijs, sed etiam sunt tales in hoc populo, qui diuersas artes habēt quibus uictitāt: alij cemētarij, alij lignarij, alij fabri, alij sectores, & unicuiq; ars q̄ pascitur, pro talenti cōmendatione reputabit: & si in hoc quod scit, alios instruit, mercedē in futuro recipiet. Qualiter aut̄ hu-

584 **DE CONFESSORIBVS**

iusmodi talentum quod accepit, erogare debeat, dñs ostendit cum ait, **Gratis accepistis, gratis date.** Vnde necesse est fratres dilectissimi unicuique nostrum, ut cum summa diligentia uigilanter cogitet, quatenus talentum quod accepit, duplicatum domino repraesentet. si autem suæ talentum utilitatis prodesse alijs non uult, timeat increpationem quam is qui talentum unum in terra abscondit, à domino audiuit: **Serue male & piger, quare non dedisti pecuniã meam nummularijs, & ego ueniens, recepissem utique quod meum est cum usura?** Et implebitur quod sequitur: [**Tollite ab eo talentum, & date illi qui habet decem talenta, quæcunque sine charitate operatus est, bona in conspectu dei non sunt, quamuis bona coram hominibus uideantur.** Tanto enim quisque ampliores gloriam cum domino possidebit, quanto largius talentum acceptum pro eius amore erogauerit, quod ipse prestare dignetur, qui cum patre & spiritu sc̃to uiuit &c.

DE CONFESSORIBVS. Lucae XII.

In illo tempore dixit Iesus discipulis suis: Sint lumini uestri præcincti, & lucernæ ardentes in manibus uestris. Et reliqua.

Inter ceteras uirtutes, quas dñs noster Iesus Christus discipulis tradidit, & p̃ discipulos nobis, maximã & præcipuã castitatẽ ostendit. Nam cū superius ad spontaneã paupertatẽ amandã nos incitasset, dicens, **Facite uobis sacculos quoniam non ueterascunt, thesaurum nõ deficientẽ in cælis, quod fur non appropriat, nec**